

NORRBY KYRKA

Norrby Klockargård 1:3, Norrby församling, Sala kommun, Västmanlands län

BESKRIVNING

Kyrkomiljön

Norrby socken i östra Västmanland utgörs huvudsakligen av slättbygd, uppdelad av spridda höjder och skogspartier. Bebyggelsen ligger merendels samlad i byar, i flera fall med ansevärd, påkostade gårdar från 1700- eller 1800-talen.

Kyrkan ligger strax öster om Sala, väl synlig från förbipasserande riksväg 72. Vid tillfartsvägen ligger det gamla prästgårdsrendet. Nedanför slutningen i väster rinner Sagån. Söder om kyrktomten ligger f d skolhus ombyggt till församlingshem och f d prästgård från 1821, ytterligare ett stycke söderut en långa kyrkstallar från omkring 1900.

Digitalfoto Rolf Hammarskiöld

Kyrkoanläggningen

Kyrkogården är indelad i en äldre del närmast runt kyrkan och nedanför i väster en nyare, dit tre trappor leder. Den äldre delen omgärdas i norr, öster och söder av en jämn mur av stora block, lagd 1889. Då den nyare kyrkogården anlades 1940-43 förlängdes muren västerut.¹ Mot Sagån i väster utgör en häck avgränsning. Grusgångar förbinder gravområdena. De gräsbevuxna ytorna dominerar, men väster om kyrkan finns en grupp äldre gravar med bevarade grusytor inom stenramar.

Norrby kyrka består av ett treskeppigt långhus, till vilket ansluter ett västtorn med spetsig huv och småspiror i hörnen. På östra gaveln är en lägre men rymlig sakristia utbyggd. Murverken består mest av natursten, men stora tegelinslag förekommer också. Torn och sakristia har jämna socklar av tätt lagda stenblock, långhuset en stenimiterande sockelputs. Fasaderna är slätputsade och horisontellt randade, upptill avslutade med murade friser, allt utfört i KC-bruk som strukits med vit KC-färg. Ingångsdörrarna i söder och väster omsluts av spetsgaveltäckta, framskjutande portiker. I de rundbågiga fönsteröppningarna sitter krysspröjsade fönsterbågar av svartmålat gjutjärn och med tjocka, munblåsta klarglasrutor. Långhusets tak täcks med skifferplattor och anslutande plåtdetaljer av koppars. Tornet är i sin helhet koppartäckt.

¹ Rester av en tidigare, möjligen medeltida bogårdsmur uppmättes vid grävning på kyrktomten 2004. Arkeologisk rapport har sammanställts av Västmanlands läns museum.

Kyrkorummet är treskeppigt, uppdelat av fyra pelare i gjutjärn, en konstruktion typisk för det sena 1800-talets byggande. På de numera marmorerade pelarna vilar ett högt tunnvalv slaget över mittskeppet och två lägre kvartcirkulära över sidoskeppen. De har ornerats med listverk och kassetter i gips. Valv och väggar är idag målade med plastfärg, svagt gul längst ner och över fönstren, vita i övrigt. Hyvlade grå kalkstensplaner ligger sedan 1960 i gångarnas och korets golv. De samtida bänkraderna är öppna men med gavlar och skärmar utformade för att i någon mån efterlikna äldre tiders slutna bänkkvarter. De har brun lasering och förgyllda lister.

Äldst i kyrkorummets fasta inredning är en med bildhuggeriarbeten prydd predikstol från 1641, högt placerad invid norrsidans främre pelare. Det andra äldre inslaget är altaruppsatsen från 1750-talet, med skulpturer och räfflade kolonner. I övrigt präglas koret av en omgestaltning 1960, då nuvarande femsidiga altarring och murat altare med brun kalkstensskiva tillkom, samt den kubistiska målningen på väggen ovan altaruppsatsen. Korfönstrets glasmålning med mättade färger är från 1937.

Predikstolen, mittskeppet och södra sidoskeppet – digitalfotografier Rolf Hammarskiöld

På västra sidan finns läktare med utskjutande, halvcirkelformigt mittparti, vilande på fyrkantiga pelare. Orgelverket är 15-stämmigt, med en fasad som stilmässigt ansluter till kyrkobyggnaden. Läktaren har sedan 1960 panelklädda underbyggnader som inrymmer brudkammare och förråd.

Digitalfoto Svensk Klimatstyrning AB

Sakristia med tillhörande arkiv ligger bakom koret. Vid ombyggnad 1937 fick den nuvarande tegelgolv och väggfasta skåp med betsade luckor.

Sakristians exteriör och interiör – Digitalfotografier Svensk Klimatstyrning AB

Kort historik

Den ursprungliga stenkyrkan i Norrby antas ha blivit uppförd omkring 1300. Den bestod då av långhus med avsmalnande kor i öster. Senare tillbyggdes vapenhus i söder och på norra långsidan en särskild finnkyrka, avsedd för invandrade arbetare vid Sala silvergruva.

Trots upprepade förstärkningsinsatser under 1600- och 1700-talen var byggnaden instabil, vilket en sockenstämma konstaterade 1783. För att komma tillrätta med problemen fick Salabyggmästaren Johan Sundberg uppdraget att leda en omfattande byggnadsförnyelse som påbörjades 1785 men aldrig fullbordades.

Resultatet av dessa och tidigare ansträngningar gick förlorat vid en radikal om- och tillbyggnad 1886-87, efter arkitekt Gustaf Dahls handlingar. Av den befintliga kyrkan behölls bara ytterväggarna, fast påmurade till nuvarande höjd. En slätputs slogs på tjockt och försågs med horisontella listdragningar och utsmyckningar av cement. Rundbågiga järnfönster med ”dubbeltjockt” glas blev insatta. Västtorn nybyggdes, krönt med en plåtklädd spetsig spira och fyra småspiror. Långhusets fick ett högre yttertak täckt med skifferplattor. Samtidigt med kyrkobygget utvidgades kyrkogården och den nuvarande bogårdsmuren tillkom.

Norrby kyrka år 1945 –
digitala kopior av fotografier i
kvrkans arkiv

Det nya kyrkorummet gjordes treskeppigt, indelat av fyra gjutjärnskolonner. På dessa slogs ett murat tunnvalv över mittskeppet och kvartcirkelformiga valv över sidoskeppen. De panelkläddes, putsades och dekorerades med kassetter och lister i gips. Väggarna blev längst ned målade med mörk oljefärg och i övrigt kalkavfärgade. Genomgående i hela kyrkorummet göts cementgolv som stålslipades till glatt, stenliknande yta. Öppen bänkinredning byggdes, utseendemässigt överensstämmande med den som 1882 insattes i Kristina kyrka.² Predikstol och altarprydnad hade tillvaratagits från det tidigare kyrkorummet och blev återuppsatta. Ett altarbord i trä och öppen, halvcirkelformig altarring nytillverkades. Koret upplystes med ett runt korfönster, vars klara glasrutor dock ansågs ge för starkt ljus och därför ersattes med en glasmålning 1937.

Bakom koret iordningställdes en rejält tilltagen sakristia med arkivrum. Från början var den belagd med brädgolv, men efter uppkomna rötskador revs hela bjälklagskonstruktionen på 1930-talet och ersattes med betongvalv och därpå ett tegelgolv.

² Kristina kyrka gick då under namnet Sala stadskyrka

Vid stor yttre renovering 1957 nedknackades det mesta av 1887 års fasadputs och nyputsning skedde med KC-bruk. Långhusets sockel som tidigare var av slipad cement fick istället en stenimiterande puts med krossmaterial. Skiffertaket blev omlagt och detaljer av svartmålad plåt ersattes med nuvarande kopparplåt.

De yttre arbetena följdes 1960 av inre, då kyrkorummets cementgolv och underliggande, rötskadade bjälkar borttogs.³ Fuktig jord bortschaktades och sedan en bädd av makadam lagts blev en bottenplatta av betong gjuten. För att i fortsättningen få mindre vattentryck lades dränering runt byggnaden.

Vidare blev kyrkorummet omgestaltat under ledning av arkitekt Ragnar Jonsson, varigenom väsentliga delar av Gustav Dahls inredning från 1886-87 borttogs. Istället för tidigare cementgolv lades grå, finhyvlad Ölandskalksten. Den öppna bänkinredningen ersattes med en mer komfortabel, försedd med gavlar för att formmässigt ansluta till äldre tiders slutna bänkkvarter. Valv och väggar ommålades enhetligt vita med en tidig typ av plastfärg. De tidigare enfärgade järnpelarna blev marmorerade. Predikstolen återfick sitt ljudtak som förvarats på kyrkvinden sedan 1887. Altaret förändrades kraftigt, då en femsidig ring ersatte den tidigare cirkelformiga och ett murat altarbord byggdes. Altaruppsatsens överstycke bröts upp för att ge plats åt en målning i kubistisk stil. Läktaren utökades för att rymma lokaler för kören, läktarunderbyggnader för brudkammare och förråd byggdes.

Efter 1960 har kyrkans utseende bara genomgått små förändringar. Ett nytt tak byggdes i vapenhuset 1993 och vid samtidig ommålning i kyrkorummet målades delar av väggfälten i en mer gulaktig nyans.

År 2004 förnyades dräneringen runt kyrkan, sedan höga fukthalter konstaterats i bottenplattan. Enligt aktuella planer skall insatsen följas upp av en fuktsanering inomhus.

Kulturhistorisk karakteristik och bedömning

Norrby kyrka fick vid utvidgningen 1886-87 en nyromansk exteriör som i stort sett bevarats till våra dagar. Interiören ger ett mer blandat intryck, även om 1800-talskonstruktionens järnpelare och valv dominerar. Altaruppsatsen och predikstolen är tillvaratagna från den tidigare kyrkan. Vid omgestaltning 1960 tillkom nuvarande bänkinredning, altare och framförvarande altarring. Valv och väggar har sedan dess varit målade med plastfärg.

Att särskilt tänka på i förvaltning och användning av kyrkan och kyrkomiljön:

- Kyrkans exteriör är tidstypisk och välbevarad. Viktiga särdrag är gjutjärnsfönstren med dubbla munblåsta rutor, fasadputsens utsmyckningar och långhustakets skiffer.
- Kyrkorummets murade valv på gjutjärnspelare är ett värt exempel på det sena 1800-talets hallbyggande, mer förknippat med dåtidens industrianläggningar.
- Senare tillskott av hög kvalitet är korffönstrets glasmålning och den kubistiska målningen ovan altaret.
- Kyrkogårdsmuren runt den äldre kyrkogården tillkom på 1880-talet, d v s samtidigt med att kyrkobyggnaden utvidgades och fick sin nuvarande gestaltning.
- Med sitt läge i terrängen är kyrkan utsatt för ett starkt vattentryck. Detta har historien igenom försvårat kyrkans underhåll.

³ Vid utgrävningen dokumenterades kvarvarande äldre grundmurar

Källor och litteratur

Otryckta källor

Norrby kyrkoarkiv (NK):

N III: 2 Anteckningar ur Norrby kyrkas arkiv, av Erik Ihrfors

O I a: 2 Handlingar angående kyrkan 1884, 1886, 1948

Riksantikvarieämbetets antikvarisk-tekniska arkiv (ATA):

- Ihrfors, Eric: Uplandia sacra, handskrift färdigställd på 1880- och 90-talen, baserad på församlingsarkivens handlingar från äldsta tid fram till omkring 1900

Sala kyrkliga samfällighets arkiv (SKS): Handlingar 1957-94

Västmanlands läns museum (VLM): Kyrkogårdsinventering 1990

Västerås stifts arkiv (VS): E IV b; 79, besiktning 1960

Tryckta källor

- Sala Allehanda, artikel 1943-10-18
- Sala-posten, artiklar 1943-10-18 & 1958-07-11
- Västmanlands läns tidning, artiklar 1960-04-21 & 1960-12-08

Litteratur

Ahlberg, Hakon och Björklund, Staffan: Västmanlands kyrkor i ord och bild - Förlag: Staffan Björklund 2000

Isaacsson, August: Norrby kyrka nu och i gången tid - Kyrkorådet i Norrby 1978

Redelius, Gunnar: Norrby kyrka - nr 38 utgiven av Västerås stifts kyrkoberivningskommitté Västerås 1989

Övriga uppgifter

Inventeringsperiod: 2004-10

Fältinventering: Rolf Hammarskiöld, Västerås stift

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning: Rolf Hammarskiöld, efter samråd med referensgrupp utsedd av Västerås stift

Rapportsammanställning: Rolf Hammarskiöld, Västerås stift

Färdigställd: 2005-05-18

Sammanställning av viktiga händelser för kyrkan, relaterade till källor

Årtal	Händelse	Kommentar	Upphovsman	Källa
1300 (ca)	Nybyggnad	Den ursprungliga stenkyrkan uppfördes. Långhuset var 14,6 meter långt, med avsmalnande kor i öster. Murverken bestod av natursten, samt tegel kring portaler. Kyrkans dopfunt är möjligen från denna tid.		ATA: Rapport av E Unnerbäck 1961
1617	Specifika inventarier – kyrkklocka	Lillklockan göts		ATA: Ihrfors, del 3, s 210
1631	Ändring – ombyggnad, exteriör	Utgifter för byggande i Finnkyrkan: bräder 18, murningen 16, byggningen 20 (Finnkyrkan blev om icke nybyggd, dock reparerad)		ATA: Ihrfors, s 211, 461
1647-48	Fast inredning - predikstol	Predikstol byggdes, försedd med bildhuggeriarbeten. Efter att ha kommit på plats bemålades den. (utgift för virke till predikstolen år 1646: 30 d) Nytt korfönster insattes ("Glasmästare erhöll betalning 17 d för nytt korfönster")	Mäster Lars Predikstolsmakare Mäster Anders Målare	ATA: Inventering 1829-08-06 ATA: Ihrfors, s 213 Isaacsson, s 9
1650	Fast inredning – bänkinredning	Kyrkbänksdörrar färdigställdes (Oluff snickare erhöll 22 d) Dörrar med lås insattes (Oluff smed erhöll 25 daler)	Oluff snickare & Oluff smed	ATA: Ihrfors, s 213
1651	Vård/underhåll – exteriör	Kyrkan spånslogs (Lars Andersson kyrkospånare erhöll 12 daler) Kyrkodörrar ristades (Oluff smed erhöll 2 tunnor korn för att han ristade kyrkdörrarna) <u>För övrigt:</u> Hustru Malin i Skäggebo erhöll 1 tunna korn för gullknytningen och annat hon kostade på altarklädet, Lars Anderson kyrkobyggaren erhöll fem tunnor korn, Oluff snickare erhöll 2 tunnor korn 160 daler för ljuskrona		ATA: Ihrfors, s 213 (avskrift av kyrkans räkenskaper)
1656	Specifika inventarier – altartavla	Altartavla målades (För konterfejdning av altartavla 80 daler) Korskrank målades (För målning på korbalken 20 d)		ATA: Ihrfors, s 214
1663	Ändring – ombyggnad, fönster	Nytt fönster insattes Kalk till östra kyrkoporten 26 br och 26 daler För porten erhöll snickare 14 daler		ATA: Ihrfors, s 214
1672	Vård/underhåll – exteriör	Klockstapeln reparerades (3 tjog spik 5 daler, åtskillig slags spik 12,8 daler, för korset åt klockstapeln 5 daler)	Staffan Nilsson Tornresare	ATA: Ihrfors, del III, s 214
1673	Fast inredning – orgel	Orgel byggdes ("Orgelbyggare erhöll 12 daler för blypipor")		ATA: Ihrfors, del III s 214
1680	Ändring – ombyggnad, stomme	Kyrkans tak stabiliserades (uppskruvad) för vilket en tornresare erhöll 38 daler		ATA: Ihrfors, del III s 214
1681	Ändring – ombyggnad, stomme	Sakristians tak spånslogs, vapenhusets "korssetak botades", långhusets tak bands samman med bjälkar (38 daler)		ATA: Ihrfors, del III, s 214
1688	Ändring – ombyggnad, stomme	Vapenhuset stabiliserades (bebindning) till kostnad av 12 daler Läktartrappan och finnkyrkans bänkar reparerades	Oluff Andersson byggmästare Nils Olsson snickare	
1728	Fast inredning – orgel	Kyrkans första kända orgel installerades. Den hade nio stämmor.	Johan Niclas Cahman	ATA: Ihrfors, s

Årtal	Händelse	Kommentar	Upphovsman	Källa
1741	Valvslagning	Nya valv slogs över kyrkan (murmästaren Rahm erhöll 700 daler) Kyrkogolvets höjdes och stenlades (Anders Persson i Norbäck erhöll 11,8) Ny bänkinredning (För 45 nya bänkar erhöll snickare Sahlbom och Folkiern 405)	Murmästare Rahm	ATA: Ihrfors, s
1756-57	Ändring – ombyggnad, stomme Vård/underhåll – exteriör Fast inredning – bänkinredning	Stor upprustning; <ul style="list-style-type: none"> • Grundmurarna förstärktes • Fasaderna rappades och vitlimmades • Kyrkorummet fick ny bänkinredning • Ny altarring uppsattes 	Byggmästare Pehr Schultzberg Mäster Johan Schröder, Sala (Bänkinredning)	NK: N III: 2; Anteckningar ur Norrby kyrkas arkiv 1898-06-08 av Erik Ihrfors
1752	Specifika inventarier – altartavla	Altartavla skuren i trä införskaffades (den alltjämt befintliga). Altarprydnaden byggdes (för vilket snickare Sahlbom erhöll 145) Kortaket spånslogs (Erik Olsson i Sörby erhöll 21.22)	Bildhuggare/träsnidare Magnus Granlund, Snickare Sahlbom	ATA: Inventering 1829-08-06 Redelius, s 12
1758	Fast inredning – predikstol	Predikstolen förgylldes (Aron Emporagius erhöll 1 400 daler)	Aron Emporagius	ATA: Inventering 1829-08-06
1783	Äldre kulturhistorisk inventering	I sockenstämmoprotokoll den 25 mars påtalades kyrkobyggnadens dåliga skick; Byggnaden hade till följd av flera om- och tillbyggnader fått ett oformligt utseende. Yttertaken hade svackor på flera ställen och hotade att falla in		Isaacsson, s 22-23
1785	Rivning Ändring/ombyggnad, stomme Ändring/ombyggnad, exteriör	Stor om- och tillbyggnad; <ul style="list-style-type: none"> • Södra vapenhuset revs. • Långhusets befintliga yttertak revs och ett nytt med kraftigare takstolar byggdes. • Norrsidans mur byggdes upp till samma höjd som den södra. • Fönsteröppningarna förstorades, nya karmar och –bågar blev insatta. • Grund lades till ett torn, men sedan avstannade bygget. • I kyrkogårdsmurens södra och östra sidor byggdes nya stigluckor. 	Murmästare Johan Sundberg, Sala	Isaacsson, s 24
1872		Vid ärkebiskopsvisitation den 11-12/6 1872 anmälde kyrkoherden Nils Hammarstedt att kyrkogården var otillräcklig och därför måste utvidgas.		Sala allehanda 1943-10-18
1886	Rivning	Inför stor om- och tillbyggnad revs den befintliga kyrkans valv och yttertak, liksom golven. Kol och brända träbitar hittades under den plats där altaret stått. <ul style="list-style-type: none"> • Gravlämningar tillvaratogs och grävdes ner på särskild plats på kyrkogården. • Altare, predikstol och en kamin tillvaratogs för senare återuppsättning. • I övrigt kasserades den befintliga kyrkans fasta inredning, bland annat bänkar från 1756-57. 		NK: O I a: 2; Beskrivning till entreprenadkontrakt 1885-01-15

Årtal	Händelse	Kommentar	Upphovsman	Källa
1886 -87	Ändring – ombyggnad, stomme Nybyggnad – torn Ändring – ombyggnad, exteriör Ändring – ombyggnad, interiör Ändring – ombyggnad, fönster	<p>En nära nog helt ny kyrka uppfördes. Av den medeltida stommen behölls bara långhusets ytterväggar, fast påmurade till nuvarande höjd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Västtorn nybyggdes av gråsten och tegel. Det kröntes med en plåtklädd spira och fyra småspiror • Långhusets ytterväggar påbyggdes och nyputsades med tjock utstockning, om mer än 6 cm. Fasadputsen fick horisontella listdragningar. • Taklisten byggdes upp med tegel och putsades i cementbruk. • Fasaderna kalkavfärgades vita • Alltjämt befintlig fönsterindelning gjordes. Nya fönsterbågar av gjutjärn insattes, med ”dubbeltjockt” glas. • Ett mer högre yttertak byggdes och täcktes med skifferplattor • Kyrkorummet blev av gjutjärnspelare indelat i tre skepp. Pelarna målades med oljefärg. • Över mittskeppet slogs tunnvalv och över sidoskeppen kvartscirkelvalv. • På de murade valven undersidor uppsattes takpanel, försedd med vassmatta och därpå puts. • Kyrkorummets väggar målades på sina nedersta 1½ meter med oljefärg, i övrigt med kalkfärg • Ett cementgolv göts genomgående i gångar och bänkinredning. • Öppen bänkinredning byggdes, utseendemässigt överensstämmande med den som insattes i Sala/Kristina kyrka 1882. • Kyrkan försågs med ny orgel som omfattade 15 stämmor. • Det tidigare kyrkorummets altare och predikstol återinsattes, men predikstolens ljudtak togs bort och flyttades upp på kyrkvinden. • För kyrkans uppvärmning installerades tre värmeugnar. <p>Samtidigt med kyrkans om- och tillbyggnad blev kyrkogården utvidgad.</p>	<p>Arkitekt Gustaf Dahl</p> <p>Byggmästarna P A Hallander, G Andersson & J Larsson från Varola socken</p> <p>Orgelbyggeri E A Setterquist & Son</p>	<p>NK: O I a: 2; Beskrivning till entreprenadkontra kt 1885-01-12 & Besiktning 1887- 09-12 Protokoll över inspektion den 23/5- 1957</p> <p>Sala allehanda 1943-10-18</p>
1889		<p>Kyrkogårdens areal hade genom utvidgning mer än fördubblats, vilket konstaterades vid prostvisitation den 24-25/8-1889. Vid visitationstillfället pågick färdigställandet av den alltjämt befintliga kyrkogårdsmuren söder och öster om kyrkan.</p>		<p>Sala allehanda 1943-10-18</p>
1924	Teknisk installation – el	<p>Elektrisk värmeanläggning installerades. Elbelysningen förnyades.</p>	<p>Sveriges allmänna lantbrukssällskap, elbyrå</p>	<p>NK: O I a: 2; Besiktning 1924- 12-10</p>

Årtal	Händelse	Kommentar	Upphovsman	Källa
1937	Ändring – ombyggnad, fönster	Det runda korffönstret försågs med glasmålning.	Glaskonstnär John Österlund, Uppsala Lindholms konstglasmästeri, Stockholm	NK: O I a: 2; Skrivelser och ritning
1937	Ändring – ombyggnad, interiör	Sakristian nyinreddes; <ul style="list-style-type: none"> • Befintligt brädgolv och bottenbjälklag avlägsnades • Marken under golvet dränerades • Gallerförsedda ventiler insattes i sockeln • Som underlag för nytt tegelgolv lades armerat betongvalv mellan järnbjälkar • Mellan golvets betongvalv och ytterväggarna lades korkisolering 30 mm • I trossbotten lades koksslagg som isolering • Nytt golv av hårdbränt tegel lades i cementbruk som infärgats. • Väggar och tak målades med oljefärg i ljus gulgrå ton • På sakristians båda långsidor byggdes väggfasta skåp av kvistrent furuvirke med överfalsade ramstycken och fyllningar av lamellträ. Ytorna betsades i rödsjuktande brun färgton och bonades i mattolja. 	Arkitekt Viktor Segerstedt	NK O I a: 2; Arbetsbeskrivning 1937-03-25 ATA: Rapport av Ragnar Jonsson
1940-43	Ändring – begravningsplats/kyrkogård	Kyrkogården utvidgades mot väster efter markförvärv. Kyrkogårdsmur förlängdes på norra och södra sidorna. Förslag till nyanläggningen innebar att stentrappor anlades från gamla till nya området. Grusgångar skulle anläggas och där dessa korsar varandra en öppen plats 10 x 10 m. Stora mängder jord forslades fram till området (Trädgårdskonsulent Axel Eliasson, Västmanlands läns hushållningssällskap 1938-12-22) Kyrkogården invigdes söndagen den 17/10 1943	Erik Möllers stenhuggeri, Sätrabrunn	NK: O I b: 1 Sala Allehanda 1943-10-18 Salaposten 1943-10-18
1957	Vård/underhåll – exteriör	Yttre renovering; <ul style="list-style-type: none"> • Inför dessa arbeten konstaterades att ca 2/3 av fasadputsen var bom. Därför bilades allt bruk ned. • Långhusets stålslipade cementputssockel från 1887 ersattes med en tvättad puts med sten- och marmorkross i ytan. • Fasaden i övrigt nyputsades med KC-bruk och ströks med vit KC-färg. • Långhusets skiffertak blev omlagt • Detaljer av svartmålad järnplåt (ståndrännor, stuprör, solbänkar) ersattes med nya i kopparplåt 	Civilingenjör Sven Nycander Byggmästare Evald Hedman	SKS: Arbetsbeskrivning 8/6-1957, Slutbesiktning 30/10-1957 Salaposten 1958-07-11 VLT 1958-08-07
1958	Vård/underhåll – exteriör	Tornhuvens täckning av svartmålad järnplåt ersattes med kopparplåt.		Salaposten 1958-07-11

Årtal	Händelse	Kommentar	Upphovsman	Källa
1960	Ändring – ombyggnad, golv Ändring – ombyggnad, interiör Vård/underhåll – målningsarbete Fast inredning - altarring Fast inredning – predikstol, ljudtak Teknisk installation - värme	<p>Stor upprustning genomfördes;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det dåvarande cementgolvet revs upp och underliggande 40-50 cm lager fuktig mo schaktades bort. Sedan lades grov makadam som avjämnades och på denna göts betongplatta med armeringsjärn. • Ett nytt golv av finhyvlad, grå Ölandskalksten lades i gångar och kor. • Kyrkorummets valv och väggar stålborstades, sprickor lagades och putsytorna oljades, varpå ommålning skedde med plastfärg (PVA-färg). • Ny bänkinredning med större radavstånd byggdes. • Fönstren försågs med innanfönster av järn. • Predikstolens 1800-talsmålning togs bort, med syftet att återställa 1758 års utseende. Ljudtaket blev reparerat och återuppsatt, efter att ha förvarats på kyrkvinden sedan 1887. • Tre gravhällar flyttades från vapenhuset till korets golv • Ett nytt altarbord murades och försågs med en kalkstensskiva. • En femsidig altarring ersatte den tidigare halvcirkelformiga. • Över altaret tillkom en kubistisk målning • En ny 15-stämmig orgel ersatte den tidigare, som varit från 1600-talet och utbyggts flera gånger. • Utrymmet under läktaren byggdes in för att erhålla utrymme för brudkammare och förråd. • Nytt värmesystem installerades. <p>Dränering: dagvatten leddes i rör av cement till stenkistor på 5-6 meters avstånd från kyrkan.</p>	<p>Arkitekt Ragnar Jonsson</p> <p>Ingenjör Uno Söderlund</p> <p>Byggmästare Sture Högberg</p> <p>Konservator Gösta Lindström</p>	<p>SKS: Byggmötesprotokoll</p> <p>VS: E IV b; 79 Besiktning</p> <p>Redelius, s 11-12</p> <p>VLT 1960-04-21, 1960-12-08</p>
1986	Vård/underhåll – exteriör	Tornets fasader lagades och avfärgades		VLM: foton B 101 185, dnr 29/1986
1990		Kyrkogårdens samtliga gravvårdar dokumenterades.	Västmanlands läns museum	VLM: Kyrkogårdsinventering
1993	Vård/underhåll – interiör	Nytt innertak byggdes i tornet, för brandcellsindelning Kyrkorummets väggar ommålades med latexfärg. De nedersta väggfälten och fälten ovan fönstren målades ljusst gula, övriga ytor vita.		VLM: 92: 247-316 Sala Allehanda 1993-04-08
1994	Vård/underhåll – exteriör	Kyrkans fasader lagades och avfärgades med KC-färg. Fönstersnickerierna ommålades med linoljefärg.	Byggekonsult Holger Lagerkvist Färnlidens måleri	SKS: Arbetsbeskrivning, lägesrapport
1999	Vård/underhåll – exteriör	Tornets fasader och plåttak lagades. Invändigt förbättrades ventilationen		VLM: rapport dnr 99: 84-316
2001	Fast inredning – orgel	Kyrkans orgel (Setterquist) restaurerades		ATA: Raä dnr 312-6574-1999

Årtal	Händelse	Kommentar	Upphovsman	Källa
2004	Vård/underhåll – stomme	Dräneringen runt kyrkan förnyades. Nya ledningar drogs i sluttningen västerut ner till Sagån. Vid grävningen påträffades rester av den tidigare kyrkogårdsmuren (före 1889) som fanns nära inpå kyrkans östra gavel.		VLM: Rapport A 2004: A59, dnr VLM 040142